

Hana Dokoupilová

Psychology and the Cultural Construction of Children's Needs: Martin Woodhead

Autorka rozvíjí společenské konotace lidských (v tomto případě dětských) potřeb. Nezabývá se tedy jejich psychologickou rovinou a mívá Maslowovo hierarchické uspořádání potřeb, ale soustředí na jejich sociologickou stránku. Na to, jak jsou potřeby dětí konstruovány společností. Woodheadová píše, že zdánlivě neškodné slovo „potřeba“ v sobě ukrývá komplex skrytých hodnocení a očekávání o dětech, což nám napovídá hodně nejen o dětech, ale také o kulturním zázemí a osobních hodnotách jedince.

Soudy o tom, co je žádoucí pro děti a jak toho dosáhnout, jsou vytvářeny rodiči, učiteli, politiky, společností – nikoli dětmi samotnými. Autorka proti sobě staví potřeby vlastní dětem a potřeby jako kulturní konstrukce. Vyjmenovává 4 způsoby tvorby dětských potřeb :

- a) V prvním případě se jedná o potřeby, které jsou **identifikované s biologicko psychologickou úpravou mladého lidství – jejich instinkty, motivy, pohnutky, chtění. V tomto případě se potřeby rovnají chtění.**
- b) V druhém případě jsou potřeby spojené s psychologickým zdravím. Výsledek Z je univerzální kvalitou duševního blaha dítěte. To, že dítěti poskytujeme dostatek Y je nahlíženo jako předpoklad pro Z, aniž by se předpokládalo, že děti mají nějaké vlastní snahu toho dosáhnout. V tomto případě jsou **potřeby odvozeny ze vztahu mezi jistými schopnostmi mateřství a hodnotnými důsledky pro dítě – je tady kladen důraz na relativní bezmocnost a závislost dítěte, a zároveň důležitá role opatrovatelů, kteří mají dispozice k tomu, aby dávali lásku a pozornost.** Autorka obviňuje výzkumy, které prokazují spojitost mezi problémovým chováním adolescentů a nedostatkem milující péče v raném dětství, že jejich hypotézy přehlížejí kulturní kontext jednotlivých zařízení a také kulturní definici duševního zdraví a psychologického přizpůsobování, které výzkum předpokládal.
- c) ve třetím případě jsou **potřeby sociálním přizpůsobováním**: zatímco v jistých velmi obecných ohledech mají „potřeby“ univerzální platnost, detailní nařízení o dětských potřebách jsou normativní a závislá na hodnocení procesů kulturní adaptace a sociálního přizpůsobování. Každé takové nařízení je tedy **čistě etnocentrickou záležitostí.**
- d) **dětské potřeby konstruovány experty a jsou předávány klientům (rodičům) tak, že díky označení „potřeby dětí“ působí maximálně objektivně, jako nějaké skutečné vnitřní vlastnosti dětského psychologického uzpůsobení.**

Děti dědí lidskou přirozenost, tak, jak jsou vychováváni v různých kulturách. Jejich závislost na druhých, kteří chrání jejich zájmy během dlouhého období lidské nezralosti, známé jako dětství, znamená, že rozhodnutí musí být neustále prováděna těmi, kteří jsou za ně zodpovědní; ačkoli se jak délka jejich závislosti, tak kulturní rozdělení toho, co je v jejich nejlepším zájmu, liší společnost od společnosti a dobu od doby.

V celém textu autorka poukazuje na to, že potřeby jsou vytvářeny společností a nejsou tedy univerzální pro všechny děti. Liší se společnost od společnosti. Děti se učí MÍT tyto potřeby; nejsou to ony, kdo je vytvářejí a trvají na jejich uspokojování, je to společnost a její expertní systémy, které tak uměle vytvářejí konkrétní poptávku, které se ovšem za univerzální vydává. Zároveň jsou děti díky tomu socializováni přesně do takové společnosti, v níž pak s největší pravděpodobností prožijí celý svůj život; potřeby, kterým se učí, jsou tedy potřebami, které budou muset v této společnosti uspokojovat i nadále a stanou se tudíž jejich přirozenou součástí, na jejichž zbytečnost by poukázal snad jen život mimo civilizaci, nebo u jiného typu společenství. Takováto situace bývá často využita jako podklad pro komedie, jako například ve filmu *From Jungle to Jungle*, kdy asi desetiletý chlapec, vychovaný na blíž neurčeném ostrově, přijde do New Yorku, aby tam strávil několik dní se svým otcem. Celá komičnost filmu je založena právě na odlišnosti strategií, které chlapec bez problémů využíval pro přežití v džungli a které se teď marně snaží aplikovat na život v džungli velkoměsta. Film by bylo možné rozebrat podobně jako film *Home Alone*, protože podobně ukazuje v podstatě nepředstavitelnou, ale reálně možnou situaci a vyhrocuje ji do extrémů.